

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

20. september 2018*

»Appel – statsstøtte – digital-TV – støtte til implementering af jordbaseret digital-TV i fjerntliggende og mindre urbaniserede områder i Comunidad Autónoma de Castilla-La Mancha (den selvstyrende region Castilla-La Mancha, Spanien) – tilskud til operatørerne af platforme for jordbaseret digital-TV – afgørelse, hvorved støtteforanstaltningerne erklæres delvis uforenelige med det indre marked – begrebet »statsstøtte« – fordel – tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse – definition – medlemsstaternes skøn«

I sag C-114/17 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 3. marts 2017,

Kongeriget Spanien ved M.J. García-Valdecasas Dorrego, som befuldmægtiget,

appellant,

den anden part i appelsagen:

Europa-Kommissionen ved E. Gippini Fournier, B. Stromsky og P. Němečková, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, T. von Danwitz, og dommerne C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe (refererende dommer) og C. Lycourgos,

generaladvokat: E. Sharpston

justitssekretær: fuldmægtig L. Carrasco Marco,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 7. marts 2018,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 8. maj 2018,

afsagt følgende

* Processprog: spansk.

Dom

- 1 Med sit appelskrift har Kongeriget Spanien nedlagt påstand om ophævelse af Den Europæiske Unions Rets dom af 15. december 2016, Spanien mod Kommissionen (T-808/14, herefter »den appellerede dom«, ikke trykt i Sml., EU:T:2016:734), hvorved Retten frifandt Kommissionen i det søgsmål, som denne medlemsstat havde anlagt med påstand om annullation af Kommissionens afgørelse C(2014) 6846 final af 1. oktober 2014 om statsstøtte SA.27408 ((C 24/2010) (ex NN 37/2010, ex CP 19/2009)) tildelt af myndighederne i Castilla-La Mancha til implementering af jordbaseret digital-TV i fjerntliggende og mindre urbaniserede områder i Castilla-La Mancha.

Retsforskrifter

- 2 Artikel 84 i Rettens procesreglement i den affattelse, der finder anvendelse på den sag, som førte til den appellerede dom (herefter »Rettens procesreglement«), med overskriften »Nye anbringender«, bestemmer følgende:

»1. Nye anbringender må ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.

2. I givet fald fremsættes de nye anbringender i forbindelse med den yderligere skriftveksling og identificeres som sådan. Når retlige eller faktiske omstændigheder, der begrunder fremsættelsen af nye anbringender, kommer frem efter den yderligere skriftveksling, eller efter at det er blevet besluttet ikke at tillade en sådan skriftveksling, fremsætter den pågældende hovedpart de nye anbringender, så snart vedkommende får kendskab til disse forhold.

3. Uden at det berører Rettens afgørelse af spørgsmålet, om de nye anbringender kan antages til realitetsbehandling, giver retsformanden de øvrige parter lejlighed til at svare på disse anbringender.«

- 3 Procesreglementets artikel 86 med overskriften »Tilpasning af stævningen« bestemmer:

»1. Når en retsakt, der påstås annulleret, bliver erstattet af eller ændret ved en anden retsakt med samme genstand, kan sagsøgeren, inden retsforhandlingernes mundtlige del afsluttes, eller inden Rettens beslutning om at træffe afgørelse, uden at retsforhandlingerne omfatter en mundtlig del, tilpasse stævningen for at tage hensyn til dette nye forhold.

2. Tilpasning af stævningen skal foretages i et særskilt dokument og inden for den i artikel 263, stk. 6, TEUF fastsatte frist, hvor der kan nedlægges påstand om annullation af den retsakt, som begrunder en tilpasning af stævningen.

[...]

4. Anmodningen om tilpasning skal indeholde:

- a) de tilpassede påstande
- b) om fornødent de tilpassede anbringender og argumenter
- c) om fornødent de beviser, der er knyttet til tilpasningen af påstandene.

5. Anmodningen om tilpasning skal være ledsaget af den retsakt, som begrunder tilpasningen af stævningen. Såfremt denne retsakt ikke er blevet fremlagt, giver justitssekretæren sagsøgeren en rimelig frist til at tilvejebringe den. Sker dette ikke inden for den fastsatte frist, beslutter Retten, om undladelsen af at overholde dette krav skal medføre, at anmodningen om tilpasning skal afvises.

6. Uden at det berører Rettens afgørelse af spørgsmålet, om anmodningen om tilpasning kan antages til realitetsbehandling, giver retsformanden sagsøgte en frist til at fremsætte bemærkninger til anmodningen.

[...]«

Tvistens baggrund

- 4 De faktiske omstændigheder, der har givet anledning til tvisten, er fremstillet af Retten i den appellerede doms præmis 1-24. De kan for så vidt angår den foreliggende appelsag sammenfattes på følgende måde.
- 5 Den foreliggende sag vedrører en række foranstaltninger, som de spanske myndigheder har truffet i forbindelse med overgangen fra analog til digital TV-spredning i Spanien i Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha (den selvstyrende region Castilla-La Mancha, Spanien) (herefter »den omhandlede foranstaltning«).
- 6 For at fremme processen i forbindelse med overgangen fra analog til digital TV-spredning indførte Kongeriget Spanien en lovgivningsmæssig ramme ved bl.a. at vedtage Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo (lov nr. 10/2005 om hasteforanstaltninger til fremme af jordbaseret digital-TV, liberalisering af kabel-TV og støtte til pluralisme) af 14. juni 2005 (BOE nr. 142 af 15.6.2005, s. 20562) og Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre (kongeligt dekret nr. 944/2005 om godkendelse af den nationale tekniske plan for jordbaseret digital-TV) af 29. juli 2005 (BOE nr. 181 af 30.7.2005, s. 27006). Ved dette kongelige dekret blev de nationale offentlige og private TV-selskaber pålagt at sikre, at henholdsvis 96% og 98% af befolkningen modtog jordbaseret digital-TV.
- 7 For at muliggøre overgangen fra analogt TV til jordbaseret digital-TV inddelte de spanske myndigheder det spanske territorium i tre områder, der blev benævnt henholdsvis »område I«, »område II« og »område III«. Område II, som den foreliggende sag vedrører, omfatter mindre urbaniserede og fjerntliggende regioner, som repræsenterer 2,5% af den spanske befolkning. I dette område investerede TV-selskaberne som følge af den manglende kommercielle interesse ikke i digitaliseringen, hvilket foranledigede de spanske myndigheder til at iværksætte en offentlig finansiering.
- 8 I september 2007 vedtog Consejo de Ministros (ministerråd, Spanien) den nationale plan for overgang til jordbaseret digital-TV, hvis målsætning var at opnå en grad af tjenstedækning med hensyn til jordbaseret digital-TV for den spanske befolkning, der svarede til graden af den analoge TV-tjenstedækning for denne befolkning i 2007, nemlig over 98% af den nævnte befolkning og 99,96% af befolkningen i den selvstyrende region Castilla La-Mancha.
- 9 De spanske myndigheder påregnede, at der for at nå de dækningsmål, som var fastsat for jordbaseret digital-TV, skulle ydes offentlig finansiering for bl.a. at støtte processen i forbindelse med jordbaseret digitalisering i område II, og navnlig inden for områderne i den selvstyrende region Castilla La-Mancha, der var omfattet af dette område.
- 10 I februar 2008 vedtog Ministerio de Industria, Turismo y Comercio (ministerium for industri, turisme og handel, Spanien) en beslutning om at forbedre telekommunikationsinfrastrukturerne og at fastlægge kriterierne for og fordelingen af finansieringen af de indsatser, der skulle gøres for at udvikle informationssamfundet i henhold til en plan med navnet »Plan Avanza«. Det budget, som blev godkendt ved denne beslutning, blev delvist bevilget til digitalisering af TV i område II.

- 11 Denne digitalisering blev gennemført mellem juli og november 2008. Ministeriet for industri, turisme og handel overførte derefter midler til de selvstyrende regioner, der påtog sig at dække de resterende driftsomkostninger af deres egne budgetmidler.
- 12 I oktober 2008 besluttede ministerrådet at bevilge yderligere midler til at udvide og supplere dækningen med hensyn til jordbaseret digital-TV inden for rammerne af de projekter om overgang til digitalisering, der skulle gennemføres i løbet af første halvdel af 2009.
- 13 Efterfølgende indledte de selvstyrende regioner udvidelsesprocessen. I dette øjemed afholdt de udbud eller overdrog udvidelsen til private virksomheder. I visse tilfælde anmodede de selvstyrende regioner kommunerne om at påtage sig udvidelsen.
- 14 I modsætning til de fleste andre selvstyrende spanske regioner iværksatte den selvstyrende region Castilla-La Mancha ikke et udbud med henblik på udvidelsen af dækningen af digital-TV. Myndighederne i denne selvstyrende region anvendte en særlig procedure, der var fastsat ved Decreto 347/2008 por el que se regula la concesión de subvenciones directas para la ejecución del plan de transición a la televisión digital terrestre en Castilla-La Mancha (dekret nr. 347/2008 om regler for tildeling af direkte støtte til gennemførelse af programmet for overgang til jordbaseret digital-TV i Castilla-La Mancha), af 2. december 2008 (*Diario oficial de Castilla-La Mancha* nr. 250, af 5.12.2008, s. 38834).
- 15 Dekret nr. 347/2008 foreskrev direkte tildeling af de nødvendige midler til digitalisering til ejerne af eksisterende transmissionscentre. Hvis transmissionscentrene tilhørte en lokaleenhed, indgik sidstnævnte en aftale med Castilla-La Manchas regering med henblik på at modtage finansiering til disse centre. De lokale enheder købte herefter digitalt udstyr af deres telekommunikationsoperatør og overlod installationen, driften og vedligeholdelsen af udstyret til denne operatør som underleverandør. Hvis disse transmissionscentre tilhørte en privat telekommunikationsoperatør, indgik sidstnævnte en aftale med denne regering med henblik på at modtage de nødvendige midler til digitalisering af udstyret. Af de 20 nye transmissionscentre, som det var nødvendigt at opføre, blev 14 opført i henhold til aftaler indgået mellem den nævnte regering og de lokale enheder, mens 6 blev opført i henhold til en aftale indgået mellem denne regering og en telekommunikationsoperatør.
- 16 Castilla-La Manchas regering finansierede erhvervelse, installation, drift og vedligeholdelse af digitalt udstyr i de første to år for hvert digitaliseret transmissionscenter. 475 transmissionscentre var således ejet af lokale enheder, mens 141 havde været genstand for de midler, der var tildelt to telekommunikationsoperatører, nemlig Telecom CLM og Abertis Telecom Terrestre SA (herefter »Abertis«).
- 17 Den 14. januar og den 18. maj 2009 modtog Europa-Kommissionen to klager fra på den ene side Radiodifusión Digital SL, der var en lokal operatør af telekommunikation og jordbaseret TV, og på den anden side SES Astra SA. Disse klager drejede sig om de spanske myndigheders støtteordning i forbindelse med overgangen fra analogt TV til DTT i område II. Ifølge klagerne omfattede denne foranstaltning en ikke-anmeldt støtte, som kunne skabe en fordrejning af konkurrencen mellem platformene for henholdsvis jordbaseret og satellitbaseret TV-spredning. Radiodifusión Digital gjorde desuden gældende, at den omhandlede foranstaltning skabte en konkurrenceforvridning mellem de nationale operatører og de lokale operatører.
- 18 Ved skrivelse af 29. september 2010 meddelte Kommissionen Kongeriget Spanien, at den havde besluttet at indlede proceduren i henhold til artikel 108, stk. 2, TEUF vedrørende den omhandlede støtteordning i den selvstyrende region Castilla-La Mancha. Samme dag meddelte Kommissionen denne medlemsstat, at den indledte en særskilt procedure vedrørende denne støtteordning for hele det spanske område, med undtagelse af den selvstyrende region Castilla-La Mancha (EUT 2010, C 337, s. 17).

- 19 Den 19. juni 2013 vedtog Kommissionen afgørelse 2014/489/EU om statsstøtte SA.28599 (C 23/10 (ex NN 36/10, ex CP 163/09)) iværksat af Kongeriget Spanien til implementering af jordsendt digital-TV i fjerntliggende og mindre urbaniserede områder (uden for Castilla-La Mancha) (EUT 2014, L 217, s. 52).
- 20 Herefter vedtog Kommissionen afgørelse C(2014) 6846 final, hvis artikel 1, stk. 1, bestemte, at den statsstøtte, som var blevet ydet til to operatørerne af en jordbaseret TV-plattform, Telecom CLM og Abertis, til opgradering af deres transmissionscentre, opførelse af nye transmissionscentre og levering, drift og vedligeholdelse af digitale tjenester i zone II i den selvstyrende region Castilla-La Mancha, var blevet ydet i strid med artikel 108, stk. 3, TEUF, og at støtten var uforenelig med det indre marked. I denne afgørelses artikel 1, stk. 2, erklæres den støtte, som blev tildelt til installation af satellitmodtagere til transmission af Hispasat SA's signaler i dette område, for ulovlig og uforenelig.
- 21 I henhold til artikel 3, stk. 1, i afgørelse C(2014) 6846 final pålagde Kommissionen Kongeriget Spanien at tilbagesøge den uforenelige støtte, der var tildelt med den omhandlede foranstaltning, fra Telecom CLM, Abertis og Hispasat.
- 22 I begrundelsen for denne afgørelse anførte Kommissionen for det første, at de forskellige retsakter, der var blevet udstedt på centralt plan, og de aftaler, som var blevet indgået mellem MITC og de selvstyrende regioner, dannede grundlaget for støtteordningen til udvidelse af dækningen med hensyn til jordbaseret digital-TV i område II. I praksis havde de selvstyrende regioner anvendt den spanske centralregerings retningslinjer for udvidelsen af jordbaseret digital-TV.
- 23 For det andet konstaterede Kommissionen, at den omhandlede foranstaltning skulle anses for statsstøtte i artikel 107, stk. 1, TEUF's forstand. Ifølge denne institution var Abertis og Telecom CLM de direkte modtagere af den pågældende støtte, for så vidt som de havde været begunstiget af en økonomisk fordel, idet de havde modtaget offentlige midler med henblik på at digitalisere deres eget udstyr eller opføre nye transmissionscentre. Når kommunerne handlede som netoperatører, havde de ligeledes været direkte begunstiget af denne støtte. Fordelen ved denne foranstaltning var selektiv, idet den alene vedrørte virksomheder, der var aktive på markedet for den jordbaserede platform, og netoperatørerne blev ikke valgt på grundlag af et udbud, men efter en særlig procedure. Det direkte valg af disse operatører gav anledning til udelukkelse af alle andre potentielle konkurrenter, der udbød den jordbaserede teknologi. Henset til, at satellit- og jordbaserede sendeplatforme konkurrerede med hinanden, fordrejede den omhandlede foranstaltning bl.a. konkurrencen mellem disse to platforme.
- 24 For det tredje fandt Kommissionen, at den omhandlede foranstaltning ikke kunne anses for at være statsstøtte, der var forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF, på trods af at denne foranstaltning var rettet mod et velafgrænset mål af fælles interesse, og at der forelå et svigt på det pågældende marked. Eftersom den nævnte foranstaltning ikke overholdt princippet om teknologisk neutralitet, var det Kommissionens opfattelse, at den ikke var forholdsmæssig, og at den ikke var et velegnet instrument til at sikre indbyggerne i område II i den selvstyrende region Castilla-La Mancha dækning af gratis kanaler.
- 25 For det fjerde fandt Kommissionen, at eftersom driften af en jordbaseret platform ikke var tilstrækkeligt klart defineret som en offentlig tjeneste, og idet der ikke forelå en beslutning om tildeling af denne offentlige tjeneste til en operatør af en bestemt platform, kunne den omhandlede foranstaltning ikke begrundes i medfør af artikel 106, stk. 2, TEUF.

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

- 26 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 12. december 2014 anlagde Kongeriget Spanien sag med påstand om annullation af afgørelse C(2014) 6846 final.

- 27 Til støtte for sit søgsmål fremsatte Kongeriget Spanien fem anbringender. Det første anbringende vedrørte en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF, idet Kommissionen urigtigt fastslog, at der forelå statsstøtte. Det andet og subsidiært fremsatte anbringende vedrørte den omhandlede foranstaltnings forenelighed med det indre marked. Det blev med dette anbringende gjort gældende, at der forelå en tilsidesættelse af godkendelsesbetingelserne i artikel 106, stk. 2, TEUF og artikel 107, stk. 3, litra c), TEUF. Med det tredje anbringende anførte Kongeriget Spanien, at der forelå en tilsidesættelse af de proceduremæssige regler. Det fjerde anbringende, som var fremsat subsidiært, vedrørte påbuddet om tilbagesøgning af støtten og var udledt af en tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, ligebehandlingsprincippet, proportionalitetsprincippet og subsidiaritetsprincippet. Med det femte anbringende gjorde Kongeriget Spanien subsidiært gældende, at den grundlæggende ret til information var blevet tilsidesat.
- 28 Kommissionen vedtog afgørelse C(2015) 7193 af 20. oktober 2015 med henblik på at rette fejl i afgørelse C(2014) 6846 final hvad angår Hispasat. Efter denne rettelse blev udtrykket »levering af tjenester« i artikel 1, stk. 1, i afgørelse C(2014) 6846 final erstattet af udtrykket »levering af udstyr«. Desuden ophævede Kommissionen artikel 1, stk. 2, i afgørelse C(2014) 6846 final og ændrede denne afgørelses artikel 3, stk. 1. Kommissionen fjernede konstateringen af, at der forelå en ulovlig statsstøtte, som var uforenelig med det indre marked, og som var blevet tildelt til installation af satellitmodtagere til transmission af Hispasats signaler i område II i den selvstyrende region Castilla-La Mancha, og som den pågældende medlemsstat skulle tilbagesøge fra denne operatør.
- 29 Ved skrivelse indleveret til Rettens Justitskontor den 23. december 2015 anførte Kongeriget Spanien, at det fremsatte et nyt anbringende efter den ændring af artikel 1, stk. 1, i afgørelse C(2014) 6846 final, der blev indført ved afgørelse C(2015) 7193 final, i overensstemmelse med artikel 84 i Rettens procesreglement. Kommissionen fremsendte sine bemærkninger til denne skrivelse den 28. januar 2016.
- 30 I den appellerede dom frifandt Retten Kommissionen efter at have fastslået, at dette nye anbringende måtte afvises. Retten forkastede endvidere de fem anbringender, som Kongeriget Spanien havde fremsat i sit annulationssøgsmål i stævningen af 12. december 2014.

Parternes påstande

- 31 Kongeriget Spanien har i sit appelskrift nedlagt følgende påstande:
- Den appellerede dom ophæves.
 - Afgørelse C(2014) 6846 final annulleres.
 - Kommissionen tilpligtes at betale sagsomkostningerne.
- 32 Kommissionen har nedlagt påstand om, at appellen forkastes, og om, at Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagsomkostningerne.

Appellen

- 33 Kongeriget Spanien har til støtte for sin appel fremsat tre anbringender.
- 34 I retsmødet for Domstolen har Kongeriget Spanien fremsat et nyt anbringende i henhold til artikel 127 i Domstolens procesreglement.

Spørgsmålet, om anbringendet fremsat i retsmødet kan antages til realitetsbehandling

- 35 Med det nye anbringende, der er fremsat i retsmødet, har Kongeriget Spanien i det væsentlige gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, idet den ikke af egen drift foretog en bedømmelse af den manglende begrundelse i afgørelse C(2014) 6846 final med hensyn til den omhandlede foranstaltnings selektive karakter.
- 36 Kongeriget Spanien har støttet dette nye anbringende på dom af 20. december 2017, Comunidad Autónoma de Galicia og Retegal mod Kommissionen (C-70/16 P, EU:C:2017:1002), og det er dets opfattelse, at denne dom udgør en faktisk omstændighed, som er kommet frem under retsforhandlingerne som omhandlet i artikel 127 i Domstolens procesreglement, og som således begrunder, at dette anbringende fremsættes under sagsbehandlingen.
- 37 Ifølge Kommissionen må dette nye anbringende afvises.
- 38 Det skal bemærkes, at i henhold til artikel 127, stk. 1, i Domstolens procesreglement må nye anbringender ikke fremsættes under sagens behandling, medmindre de støttes på retlige eller faktiske omstændigheder, som er kommet frem under retsforhandlingerne.
- 39 I det foreliggende tilfælde kan dom af 20. december 2017, Comunidad Autónoma de Galicia og Retegal mod Kommissionen (C-70/16 P, EU:C:2017:1002), ikke anses for en retlig omstændighed, der er kommet frem under retsforhandlingerne. Som det bl.a. fremgår af denne doms præmis 59 og 61, bekræfter den nemlig blot de krav til begrundelse for bedømmelsen af betingelsen om en støtteforanstaltnings selektivitet, der fremgår af dom af 21. december 2016, Kommissionen mod Hansestadt Lübeck (C-524/14 P, EU:C:2016:971), og Kommissionen mod World Duty Free Group m.fl. (C-20/15 P og C-21/15 P, EU:C:2016:981), der blev afsagt, inden Kongeriget Spanien indleverede sit appelskrift. En dom, der blot bekræfter en retlig situation, som var appellantens bekendt på tidspunktet for indgivelse af appelskriftet, kan ikke anses for en omstændighed, der giver mulighed for at fremsætte et nyt anbringende.
- 40 Følgelig skal Kongeriget Spaniens nye anbringende afvises fra realitetsbehandling.

Det første anbringende

Parternes argumenter

- 41 Med det første anbringende har Kongeriget Spanien gjort gældende, at den appellerede doms præmis 48 er behæftet med en retlig fejl, for så vidt som Retten i denne præmis anførte, at afgørelse C(2015) 7193 final ikke indebar en ny forpligtelse for denne medlemsstat. Denne bedømmelse er i strid med artikel 1 i afgørelse C(2014) 6846 final inden ændringen heraf og medfører en retlig fejl i forhold til princippet om god forvaltningsskik og retssikkerhedsprincippet samt statsstøttebegrebet som omhandlet i artikel 107 TEUF.
- 42 Det er for det første Kongeriget Spaniens opfattelse, at Retten begik en retlig fejl, idet afgørelse C(2015) 7193 final indebærer en væsentlig ændring af afgørelse C(2014) 6846 final, hvorfor Retten burde have fastslået, at afgørelse C(2015) 7193 final medførte en ny forpligtelse for Kongeriget Spanien.
- 43 Denne medlemsstat har i denne forbindelse gjort gældende, at de omstændigheder, som Retten lagde til grund, ikke gav mulighed for at drage den konklusion, som Retten nåede frem til. Ud fra et terminologisk synspunkt hører »levering af digitalt udstyr« således hverken under begrebet »forbedring af transmissionscentre« eller »opførelse af nye transmissionscentre«. For så vidt som

begrebet »levering af digitalt udstyr« ikke var defineret i afgørelse C(2014) 6846 final, er det ikke muligt at opgøre den fordel, som de berørte operatører modtog i denne henseende. Denne konklusion fremgår endelig ikke af 197. betragtning til denne afgørelse.

- 44 For det andet har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Retten tilsidesatte princippet om god forvaltningsskik og retssikkerhedsprincippet, da den konkluderede, at den pågældende ændring ikke indebar en ny forpligtelse for denne medlemsstat. Retten burde have fastslået, at Kommissionen var forpligtet til at overholde den nævnte medlemsstats ret til at fremsætte bemærkninger inden vedtagelsen af afgørelse C(2015) 7193 final, idet Kommissionen havde ændret beskrivelsen af den omhandlede foranstaltning, og da det beløb, der skulle tilbagesøges, var steget fra 11,3 til 43,8 mio. EUR. Derudover og i modsætning til princippet om parallelitet i formkravene, der er omtalt i den appellerede doms præmis 45, vedtog Kommissionen ikke afgørelse C(2015) 7193 final efter de samme bestemmelser som dem, der blev taget i betragtning med henblik på vedtagelsen af afgørelse C(2014) 6846 final.
- 45 For det tredje har Kongeriget Spanien gjort gældende, at den nævnte ændring påførte selve indholdet af den omhandlede foranstaltning væsentlig skade, idet den blev kvalificeret som »statsstøtte« som omhandlet i artikel 107 TEUF.
- 46 Kommissionen har anført, at dette anbringende er uvirksomt, eftersom det ikke kan føre til en ophævelse af den appellerede dom. Dette anbringende kan endvidere højst føre til en annulation af afgørelse C(2015) 7193 final, hvilket ville efterlade afgørelse C(2014) 6846 final fuldt ud i sin oprindelige udgave.

Domstolens bemærkninger

- 47 I henhold til artikel 170, stk. 1, i Domstolens procesreglement må der ikke i appelskriftet foretages nogen ændring af sagsgenstanden, som den forelå for Retten.
- 48 Hvad angår det spørgsmål, der vedrører muligheden for at antage det for Retten anlagte annulationssøgsmål til realitetsbehandling, skal dette undersøges ex officio (jf. analogt dom af 29.11.2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall m.fl. mod Kommissionen, C-176/06 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2007:730, præmis 18). Desuden er parterne blevet anmodet om at fremsætte bemærkninger til dette spørgsmål, som Domstolen har rejst ex officio.
- 49 Domstolen har tidligere fastslået, at undersøgelsen af, om artikel 170, stk. 1, i Domstolens procesreglement er overholdt, kræver en bedømmelse af rækkevidden af de i første instans nedlagte påstande og sagens genstand, som den forelå for Retten (jf. i denne retning dom af 14.11.2017, British Airways mod Kommissionen, C-122/16 P, EU:C:2017:861, præmis 54).
- 50 For så vidt som Kongeriget Spanien i sin stævning for Retten nedlagde påstand om annulation af afgørelse C(2014) 6846 final, og afgørelse C(2015) 7193 final blev vedtaget efter denne påstand, skal det således afklares, om denne medlemsstat ligeledes tilsigtede annulation af afgørelse C(2015) 7193 final ved tilpasning af sin stævning.
- 51 I den appellerede doms præmis 36 bemærkede Retten, at Kongeriget Spanien med det nye anbringende, der blev fremsat i henhold til artikel 84 i Rettens procesreglement, anfægtede selve ændringen af afgørelse C(2014) 6846 final ved afgørelse C(2015) 7193 final. I retsmødet for Domstolen har Kongeriget Spanien anført, at det ved fremsættelsen af det nye anbringende for Retten tilsigtede at tilpasse sine påstande i søgsmålet med påstand om annulation af afgørelse C(2014) 6846 final med henblik på at udvide dette søgsmåls genstand til at omfatte annulation af denne afgørelse, som ændret ved afgørelse C(2015) 7193 final.

- 52 Det fremgår af Domstolens praksis, at parternes påstande i princippet ikke kan ændres. Artikel 86 i Rettens procesreglement om tilpasning af stævningen udgør en kodificering af en allerede eksisterende retspraksis vedrørende de undtagelser, som dette uforanderlighedsprincip tillader (dom af 9.11.2017, HX mod Rådet, C-423/16 P, EU:C:2017:848, præmis 18 og den deri nævnte retspraksis).
- 53 Det bestemmes i artikel 86, at når en retsakt, der påstås annulleret, bliver erstattet af eller ændret ved en anden retsakt med samme genstand, kan sagsøgeren, inden retsforhandlingernes mundtlige del afsluttes, eller inden Rettens beslutning om at træffe afgørelse, uden at retsforhandlingerne omfatter en mundtlig del, tilpasse stævningen for at tage hensyn til dette nye forhold.
- 54 Eftersom den nævnte artikel 86 udgør en undtagelse til uforanderlighedsprincippet, skal den fortolkes snævert.
- 55 I det foreliggende tilfælde fremgår det af den appellerede doms præmis 33, at Kongeriget Spanien efter vedtagelsen af afgørelse C(2015) 7193 final fremsatte et nyt anbringende i medfør af artikel 84, stk. 1, i Rettens procesreglement. Det er imidlertid ubestridt, at denne medlemsstat ikke anmodede om tilpasning af stævningen i henhold til dette reglements artikel 86.
- 56 Som anført af generaladvokaten i punkt 42 i forslaget til afgørelse, gør det nævnte reglements artikel 86 – hvor reglementets artikel 84 kun gør det muligt for sagsøgeren at fremsætte nye anbringender – det derimod muligt for parten at tilpasse stævningens genstand, dvs. at omformulere påstandene, når den retsakt, der påstås annulleret, som i det foreliggende tilfælde er blevet erstattet af eller ændret ved en anden retsakt med samme genstand.
- 57 På denne baggrund ville det, såfremt Kongeriget Spanien blev tilladt at tilpasse stævningen som omhandlet i artikel 86 i Rettens procesreglement ved at fremsætte et nyt anbringende som omhandlet i dette reglements artikel 84, fratage den førstnævnte bestemmelse sit indhold.
- 58 Der kan ikke rejses tvivl om denne konklusion ved Kongeriget Spaniens argument, der blev fremført i retsmødet, hvorefter dette nye anbringende under alle omstændigheder overholdt de formkrav til tilpasning af stævningen, der er fastsat i artikel 86 i Rettens procesreglement.
- 59 Som anført af generaladvokaten i punkt 46 i forslaget til afgørelse, kræver en tilpasning af stævningen, at sagsøgeren utvetydigt og på en tilstrækkelig klar og præcis måde skal angive søgsmålets genstand samt dennes påstande for at undgå, at Retten træffer afgørelse ultra petita. Med henblik herpå skal en anmodning om tilpasning i overensstemmelse med artikel 86, stk. 4, litra a), i Rettens procesreglement bl.a. indeholde de tilpassede påstande.
- 60 Det står klart, at det af Kongeriget Spanien for Retten fremsatte nye anbringende, der udtrykkeligt støttes på artikel 84 i Rettens procesreglement og ikke på dette reglements artikel 86, ikke opfylder de krav, der er nævnt i nærværende doms foregående præmis. Som anført af generaladvokaten i punkt 52 i forslaget til afgørelse, fastholdt Kongeriget Spanien i skrivelse af 23. december 2015, hvorved dette anbringende blev fremsat, udtrykkeligt sine oprindelige påstande, dvs. annulation af afgørelse C(2014) 6846 final.
- 61 Det følger af det ovenstående, at Retten for det første begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 36 at fastslå, at Kongeriget Spanien ved fremsættelsen af et nyt anbringende i henhold til artikel 84 i Rettens procesreglement havde nedlagt påstand om annulation af afgørelse C(2015) 7193 final. Retten konkluderede herved med urette i den appellerede doms præmis 37, at dette nye anbringende kunne antages til realitetsbehandling.

- 62 Det fremgår imidlertid af Domstolens praksis, at en retlig fejl begået af Retten ikke fører til ophævelse af den appellerede dom, hvis det fremgår, at dommens konklusion støttes på andre præmisser (dom af 21.9.2017, *Easy Sanitary Solutions* og *EUIPO mod Group Nivelles*, C-361/15 P og C-405/15 P, EU:C:2017:720, præmis 73 og den deri nævnte retspraksis).
- 63 Eftersom Kongeriget Spanien i det foreliggende tilfælde ikke kunne tilpasse stævningen i henhold til artikel 84 i Rettens procesreglement, skulle Retten have afvist det nye anbringende, som medlemsstaten fremsatte for denne, og som vedrørte afgørelse C(2015) 7193 final, idet dette nye anbringende ikke blev fremsat til støtte for gyldigt tilpassede påstande. Det følger heraf, at den appellerede doms konklusion synes støttet på andre præmisser.
- 64 For det andet og for så vidt som Kongeriget Spanien ikke tilpassede sin påstand om annullation for Retten med henblik på at udvide den til at omfatte afgørelse C(2015) 7193 final, udvider det første appelanbringende, der i det væsentlige tilsigter at foreholde Retten ikke at have annulleret denne afgørelse, sagens genstand for Retten i strid med artikel 170, stk. 1, i Domstolens procesreglement.
- 65 Følgelig skal det første appelanbringende afvises fra realitetsbehandling.

Det andet anbringende

- 66 Det andet anbringende består af to led.

Det første led

– Parternes argumenter

- 67 Med det andet anbringendes første led har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Rettens bedømmelse, der fremgår af den appellerede doms præmis 89-107, er urigtig, eftersom Retten fastslog, at den første betingelse, der følger af dom af 24. juli 2003, *Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) (herefter »den første Altmark-betingelse«), ikke var opfyldt.
- 68 For det første er det Kongeriget Spaniens opfattelse, at Retten begik en retlig fejl, da den fastslog, at spansk lovgivning ikke indeholdt en klar definition af den omhandlede tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse. I denne forbindelse analyserede Retten de retlige rammer, men dens vurdering var åbenbart urigtig, eftersom Ley 32/2003, *General de Telecomunicaciones* (almindelig lov nr. 32/2003 om telekommunikation) af 3. november 2003 (BOE nr. 264 af 4.11.2003, s. 38890, herefter »lov nr. 32/2003«) udtrykkeligt kvalificerede driften af radio- og TV-spredningsnet som en »tjenesteydelse af almindelig interesse«.
- 69 Indledningsvis er den konstatering, der fremgår af den appellerede doms præmis 102, hvorefter definitionen af den pågældende tjenesteydelse som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse ikke er tilstrækkeligt klar, idet denne definition gælder for alle operatører i telekommunikationssektoren og ikke blot for visse af disse, urigtig. Denne konstatering er i strid med Rettens praksis, som gør det muligt at tildele en sådan tjenesteydelse til alle operatører i en sektor. Retten tog endvidere ikke hensyn til alle de retsakter, hvorved de spanske myndigheder havde tildelt de pågældende operatører forpligtelser til offentlig tjeneste, navnlig dekret nr. 347/2008 og de partnerskabsaftaler, som definerede forpligtelserne til offentlig tjeneste i den selvstyrende region Castilla-La Mancha. Endelig konkluderede Retten med urette i den appellerede doms præmis 102, at ansvaret for forvaltningen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse skulle være overladt til bestemte virksomheder, eftersom udpegelsen af disse virksomheder kan ske efterfølgende ved en særskilt retsakt. Der foreligger endvidere en selvmodsigelse mellem den appellerede doms præmis 104, hvori Retten fastslog, at definitionen af en særlig platform som en tjenesteydelse af almindelig

økonomisk interesse udgjorde et åbenbart urigtigt skøn, og denne doms præmis 105, for så vidt som Retten godkendte Kommissionens vurdering vedrørende den manglende klare definition af den pågældende tjenesteydelse som en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse.

- 70 For det andet foretog Retten i den appellerede doms præmis 98 en fortolkning af dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), der var for formalistisk, idet Retten fandt, at det skulle efterprøves, om der forelå en officiel retsakt, som udtrykkeligt afgjorde, at der forelå en offentlig tjeneste, og som anførte arten og varigheden af forpligtelserne til offentlig tjeneste samt de virksomheder og det område, der var berørt af disse forpligtelser. Heraf følger en urigtig fortolkning af den nævnte dom, som alene kræver, at forpligtelserne til offentlig tjeneste »klart fremgår« af national ret. Rettens formalistiske tilgang fordrejer endvidere den skønsmargen, som medlemsstaterne råder over ved definitionen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse.
- 71 Kongeriget Spanien har fremhævet, at det under alle omstændigheder tilkommer den pågældende medlemsstat at fastsætte reglerne for levering af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse i overensstemmelse med den skønsmargen, som den råder over. Definitionen af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse kan således foretages ved en eller flere særskilte og på hinanden følgende retsakter.
- 72 For det tredje undlod Retten at undersøge alle de relevante oplysninger i sagen og gav ikke en tilstrækkelig begrundelse for den appellerede dom. Retten så bort fra, at Kommissionen i forbindelse med undersøgelsen af den omhandlede foranstaltning selv fandt, at de aftaler, som Consejería de industria, energía y medio ambiente (styrelsen for industri, energi og miljø) for Castilla-La Mancha havde indgået, var en integrerende del af denne foranstaltning, således som det fremgår af 39. betragtning til Kommissionens afgørelse. En udtømmende og upartisk undersøgelse af alle de relevante forhold i den pågældende sag ville have krævet, at Kommissionen ligeledes vurderede disse aftaler. Følgelig udgør den konstatering, der fremgår af den appellerede doms præmis 100, en retlig fejl. Selv om Retten i den appellerede doms præmis 106 fastslog, at et markedssvigt var utilstrækkeligt til at fastslå, at der forelå en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, var den ifølge Kongeriget Spanien ikke fritaget fra sin forpligtelse til at foretage en detaljeret undersøgelse af spørgsmålet, om der forelå en sådan tjenesteydelse.
- 73 Kommissionen er af den opfattelse, at det andet anbringendes første led ikke skal afvises og er uvirksomt.

– *Domstolens bemærkninger*

- 74 Kongeriget Spanien har med sit andet anbringendes første led i det væsentlige gjort gældende, at Rettens undersøgelse hvad angår den første Altmark-betingelse er behæftet med flere retlige fejl.
- 75 Hvad for det første angår argumenterne om Rettens angivelige fejl i analysen af national ret skal det bemærkes, at det fremgår af Domstolens faste praksis, at når Retten har fastlagt eller vurderet de faktiske omstændigheder, er Domstolen i henhold til artikel 256 TEUF enekompetent til at gennemføre en kontrol med den retlige kvalificering af disse faktiske omstændigheder og de retlige konsekvenser, som er blevet draget heraf. Bedømmelsen af de faktiske omstændigheder udgør derfor ikke, medmindre der er tale om en urigtig gengivelse af de for Retten fremlagte beviser, et retsspørgsmål, der som sådant er undergivet Domstolens prøvelsesret. Hvad således under en appelsag angår Rettens vurderinger i forhold til national ret er Domstolen kun kompetent til at efterprøve, om denne ret er blevet gengivet forkert. I denne forbindelse skal en urigtig gengivelse fremgå på åbenbar vis af sagsakterne, uden at det skal være fornødent at foretage en fornyet vurdering af de faktiske

omstændigheder og beviserne (dom af 26.4.2018, Cellnex Telecom og Telecom Castilla-La Mancha mod Kommissionen, C-91/17 P og C-92/17 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:284, præmis 67-69 og den deri nævnte retspraksis).

- 76 Hvad for det første angår vurderingen af lov nr. 32/2003 bemærkede Retten i den appellerede doms præmis 102, at den i denne lov indeholdte kvalificering som tjenesteydelse af almindelig interesse vedrører alle telekommunikationstjenester, herunder radio- og TV-spredningsnet. Retten fastslog, at det forhold alene, at en tjenesteydelse i national ret udpeges som havende almindelig interesse, ikke indebærer, at enhver operatør, der udfører den, har fået overdraget udførelsen af klart definerede forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415). Retten fastslog endvidere, dels at det ikke fremgår af lov nr. 32/2003, at alle telekommunikationstjenester i Spanien har karakter af en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse som omhandlet i denne dom, dels at denne lov udtrykkeligt bestemmer, at tjenesteydelser af almindelig interesse som omhandlet i denne lov skal leveres inden for rammerne af en ordning med fri konkurrence.
- 77 Det skal på den ene side fastslås, at Kongeriget Spanien ikke er fremkommet med nogen oplysning, hvoraf det på åbenbar vis fremgår, at Retten således gengav indholdet af lov nr. 32/2003 urigtigt. For så vidt som denne medlemsstat har kritiseret den konklusion, som Retten drog ud fra denne lovs generelle karakter, dvs. at loven ikke gav grundlag for at konkludere, at de operatører, der drev et jordbaseret net, i overensstemmelse med den første Altmark-betingelse var blevet pålagt at gennemføre klart definerede forpligtelser til offentlig tjeneste, skal det på den anden side bemærkes, at denne konklusion – henset til de tvetydige elementer i den nævnte lov, der er omtalt i nærværende doms præmis 76 – ikke er behæftet med nogen retlig fejl (jf. i denne retning dom af 26.4.2018, Cellnex Telecom og Telecom Castilla-La Mancha mod Kommissionen, C-91/17 P og C-92/17 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:284, præmis 71 og 72).
- 78 For det andet kan argumentet om, at Retten gengav national ret urigtigt, for så vidt som den ikke tog hensyn til dekret nr. 347/2008 og de i nærværende doms præmis 72 omtalte aftaler, ikke tiltrædes.
- 79 Selv om Kongeriget Spanien i appelskriftet har givet et meget overordnet sammendrag af indholdet af dette dekret og disse aftaler, har det nemlig ikke anført, hvori denne urigtige gengivelse af national ret konkret bestod. Endvidere fremgår det ikke på åbenbar vis af dette sammendrag, at Retten gengav bestemmelserne i lov nr. 32/2003 urigtigt.
- 80 For så vidt som Kongeriget Spaniens argument skal anses for at foreholde Retten ikke at have anført grundene til, at den ikke henviste til de forhold i national ret, der er omhandlet i nærværende doms præmis 78, skal det bemærkes, at det alene tilkommer Retten at bedømme beviser, der er fremlagt for den. Retten er – ud over at den er forpligtet til at overholde de almindelige retsgrundsætninger og de processuelle regler om bevisbyrde og bevisførelse og til at afholde sig fra at gengive beviserne forkert – ikke forpligtet til udtrykkeligt at begrunde sin bedømmelse af, hvilken bevisværdi der skal tillægges de oplysninger, som den har fået forelagt, og navnlig ikke når den finder, at disse er uden betydning eller uden relevans for sagens afgørelse (dom af 26.4.2018, Cellnex Telecom og Telecom Castilla-La Mancha mod Kommissionen, C-91/17 P og C-92/17 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:284, præmis 76 og den deri nævnte retspraksis).
- 81 Kongeriget Spanien har på ingen måde gjort gældende, at Retten tilsidesatte forpligtelsen til at overholde de almindelige retsgrundsætninger og de processuelle regler om bevisbyrde og bevisførelse hvad angår de i nærværende doms præmis 78 nævnte oplysninger.
- 82 Endelig må Kongeriget Spanien argument om en retlig fejl, som Retten begik i den appellerede doms præmis 100, ligeledes forkastes.

- 83 Den omstændighed, at der i det foreliggende tilfælde forelå et svigt i det pågældende marked, udgør i modsætning til, hvad Kongeriget Spanien har gjort gældende, nemlig ikke et forhold, der kan påvirke den skønsmargen, som Retten råder over i forbindelse med vurderingen af relevansen af de beviser, som den har fået forelagt, i overensstemmelse med den i nærværende doms præmis 80 nævnte retspraksis.
- 84 Den omstændighed, at der forelå et sådant markedssvigt, er endvidere ikke relevant med henblik på at afgøre, om de berørte virksomheder ved en offentlig retsakt rent faktisk var pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, og om disse forpligtelser var klart defineret heri (jf. i denne retning dom af 20.12.2017, Comunidad Autónoma del País Vasco m.fl. mod Kommissionen, C-66/16 P – C-69/16 P, EU:C:2017:999, præmis 75).
- 85 For det andet skal det bemærkes, at Kongeriget Spaniens argument om, at Retten i den appellerede doms præmis 98 foretog en urigtig fortolkning af dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), er ugrundet.
- 86 Domstolen har nemlig fastslået, at den første Altmark-betingelse ikke alene kræver, at det afgøres, om den begunstigede virksomhed faktisk var blevet pålagt at opfylde forpligtelser til offentlig tjeneste, men ligeledes, om disse forpligtelser er klart defineret i national ret. Denne betingelse forfølger en målsætning om gennemsigtighed og retssikkerhed, som kræver opfyldelse af minimumskriterier om, at der foreligger en eller flere offentlige myndighedsakter, der på en tilstrækkeligt præcis måde definerer i det mindste arten, varigheden og rækkevidden af de forpligtelser til offentlig tjeneste, der påhviler de virksomheder, som har fået overdraget at opfylde disse forpligtelser. Når der ikke foreligger en tilstrækkelig klar definition af disse objektive kriterier, er det ikke muligt at kontrollere, om en bestemt aktivitet kan henhøre under begrebet tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse (dom af 26.4.2018, Cellnex Telecom og Telecom Castilla-La Mancha mod Kommissionen, C-91/17 P og C-92/17 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2018:284, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).
- 87 Det følger heraf, at Kongeriget Spanien ikke kan foreholde Retten i den appellerede doms præmis 98 at have anlagt en formalistisk tilgang ved at kræve, at der forelå en offentlig myndighedsakt, der pålagde de berørte operatører en opgave med en tjenesteydelse af almindelig økonomisk interesse, og at denne opgave havde karakter af en universel forsyningspligt og var obligatorisk, samt at retsaken skulle angive arten og varigheden af disse forpligtelser til offentlig tjeneste og de berørte virksomheder og det berørte område.
- 88 Hvad for det tredje angår Kongeriget Spaniens argument om en retlig fejl, som Retten begik i den appellerede doms præmis 102, for så vidt som Retten så bort fra den omstændighed, at den bemyndigelse, som tildeler opgaven med offentlig tjeneste, kan defineres i flere særskilte retsakter, følger dette af en urigtig læsning af denne præmis. Det fremgår nemlig på ingen måde af den nævnte præmis, at Retten udelukkede denne mulighed.
- 89 Kongeriget Spanien har ligeledes foretaget en urigtig læsning af den appellerede doms præmis 104, eftersom Retten i denne præmis blot fastslog, at denne medlemsstat ikke havde anfægtet 183. betragtning til den omtvistede afgørelse for så vidt angår eksistensen af en åbenbart urigtig vurdering fra de spanske myndigheders side ved valget af en bestemt platform. Kongeriget Spaniens argument om en angivelig selvmodsigelse mellem den appellerede doms præmis 104 og 105 er således ugrundet.
- 90 Følgelig må det andet anbringendes første led forkastes som ugrundet.

Det andet led

– Parternes argumenter

- 91 Det andet appelanbringendes andet led vedrører den analyse af den fjerde betingelse, der følger af dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415) (herefter »den fjerde Altmark-betingelse«), som fremgår af den appellerede doms præmis 108-113. Kongeriget Spanien har gjort gældende, at den appellerede doms præmis 110 er behæftet med en retlig fejl, for så vidt som Retten fastslog, at sammenligningen med satellitbaseret teknologi ikke var tilstrækkelig til at godtgøre, at den pågældende offentlige virksomhed var den mest effektive.
- 92 Retten undlod, som det kræves i henhold til Domstolens faste praksis, at efterprøve, om Kommissionen havde foretaget en omhyggelig og upartisk undersøgelse af alle de relevante oplysninger under den administrative procedure, med henblik på at underbygge sin konklusion om den manglende opfyldelse af den fjerde Altmark-betingelse. Kongeriget Spanien har navnlig anført, at det for Retten gjorde gældende, at de konklusioner, som Kommissionen udledte af den komparative socioøkonomiske undersøgelse af 9. september 2008 af de teknologiske muligheder vedrørende udvidelsen af dækningen af signalet for jordbaseret digital-TV i den selvstyrende region Castilla-La Mancha (herefter »den komparative undersøgelse af 2008«), var urigtige, eftersom det i denne undersøgelse ifølge denne medlemsstat blev konkluderet, at det syntes rimeligt, at udvidelsen af tjenesten i form af jordbaseret digital-TV i denne selvstyrende region blev gennemført med jordbaseret teknologi. Denne medlemsstat har endvidere gjort gældende, at den korrekte kontrol af statens skønsmargen hvad angår definitionen af den pågældende offentlige tjeneste bestod i en efterprøvelse af, om tilslagsmodtagerne ikke var blevet udvalgt som led i en offentlig udbudsprocedure, og om kompensationens størrelse var passende.
- 93 Endelig har Kongeriget Spanien anført, at der foreligger en selvmodsigelse mellem den appellerede dom og domme af 26. november 2015, Abertis Telecom og Retevisión I mod Kommissionen (T-541/13, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:898), og Comunidad Autónoma de Cataluña og CTTI mod Kommissionen (T-465/13, ikke trykt i Sml., EU:T:2015:900), hvori Retten fastslog, at Kommissionen ikke havde givet en tilstrækkelig begrundelse for, at den fjerde Altmark-betingelse var tilsidesat. Heraf følger, at Retten tilsidesatte princippet om god retspleje.
- 94 Kommissionen har anført, at såfremt Domstolen måtte forkaste det andet appelanbringendes første led, bliver dette andet anbringendes andet led uvirksomt, eftersom de betingelser, der følger af dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), er kumulative.

– Domstolens bemærkninger

- 95 Eftersom dette led i det andet anbringende omhandler den omstændighed, at Retten angiveligt begik en fejl ved undersøgelsen af den fjerde Altmark-betingelse, skal det bemærkes, at det forhold, at Rettens bedømmelse, hvorefter en af disse betingelser ikke var opfyldt, er urigtig, henset til den kumulative karakter af de betingelser, der følger af dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), ikke kan medføre en ophævelse af den appellerede dom, såfremt denne i øvrigt ikke er behæftet med nogen retlig fejl hvad angår bedømmelsen af en anden af disse betingelser (dom af 20.12.2017, Spanien mod Kommissionen, C-81/16 P, EU:C:2017:1003, præmis 57 og den deri nævnte retspraksis).
- 96 Det fremgår af undersøgelsen af det andet appelanbringendes første led, at Retten ikke begik nogen retlig fejl ved at forkaste de argumenter fra Kongeriget Spanien, hvormed denne medlemsstat anfægtede de betragtninger til den omtvistede afgørelse, hvorved Kommissionen konkluderede, at den første Altmark-betingelse ikke var opfyldt.

- 97 På denne baggrund må det andet anbringendes andet led forkastes som uvirksomt.

Det tredje anbringende

Parternes argumenter

- 98 Med det tredje anbringende har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 139 at fastslå, at den omhandlede foranstaltning ikke var forenelig med det indre marked, idet den ikke overholdt princippet om teknologisk neutralitet. Retten nåede på urigtig vis til en sådan konklusion, skønt den komparative undersøgelse af 2008 sammenlignede omkostningerne til den satellitbaserede platform med omkostningerne til den jordbaserede platform.
- 99 Som det fremgår af den appellerede doms præmis 132-138, fandt Kommissionen, at denne undersøgelse ikke godtgjorde en væsentlig forskel i omkostningerne mellem disse to platforme, og at resultaterne af den nævnte undersøgelse ikke var troværdige. Ved at bekræfte Kommissionens vurdering hvad angår tilsidesættelsen af princippet om teknologisk neutralitet udøvede Retten ikke sin retslige kontrol i overensstemmelse med den retspraksis, der følger af dom af 15. februar 2005, Kommissionen mod Tetra Laval (C-12/03 P, EU:C:2005:87, præmis 39). Kongeriget Spanien har i det væsentlige navnlig gjort gældende, at de »mangler« ved den komparative undersøgelse af 2008, som Retten identificerede i den appellerede doms præmis 143, 145 og 148, reelt følger af Kommissionens urigtige metodologiske postulater, som Retten ikke efterprøvede. Denne medlemsstat har heraf udledt, at den ved denne undersøgelse anvendte tilgang var korrekt, og at den var grundlæggende for forståelsen af årsagerne til, at den satellitbaserede platform var dyrere end den jordbaserede platform, bl.a. på grund af den allerede eksisterende jordbaserede infrastruktur.
- 100 Kommissionen har gjort gældende, at de argumenter, der er fremført til støtte for det tredje appelanbringende, må afvises eller forkastes som uvirksomme og under alle omstændigheder er ugrundede.

Domstolens bemærkninger

- 101 Med det tredje anbringende har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Retten ikke udøvede sin retslige kontrol korrekt ved i den appellerede doms præmis 139 at fastslå, at denne medlemsstats argumentation vedrørende den komparative undersøgelse af 2008 ikke godtgjorde, at Kommissionen med urette havde konkluderet, at den omhandlede foranstaltning var uforenelig med det indre marked.
- 102 Det skal fastslås, at Kongeriget Spanien med de argumenter, som det har fremført til støtte for dette anbringende, i virkeligheden har gjort gældende, at Retten ikke tog behørigt hensyn til den komparative undersøgelse af 2008, hvilket svarer til en anfægtelse af Rettens vurdering af beviserne.
- 103 Det følger af Domstolens faste praksis, at bedømmelsen af de faktiske omstændigheder og beviser ikke er et retsspørgsmål, der som sådant kan efterprøves af Domstolen under en appelsag, medmindre disse omstændigheder og beviser er blevet gengivet urigtigt (dom af 20.12.2017, Comunidad Autónoma de Galicia og Retegal mod kommissionen, C-70/16 P, EU:C:2017:1002, præmis 47 og den deri nævnte retspraksis).
- 104 Det følger under alle omstændigheder af Domstolens praksis, at det inden for rammerne af den kontrol, som Unionens retsinstanser foretager af Kommissionens komplekse økonomiske vurderinger på området for statsstøtte, ikke tilkommer Unionens retsinstanser at sætte deres eget økonomiske skøn i stedet for Kommissionens. Unionens retsinstanser skal imidlertid ikke blot tage stilling til bl.a. den materielle nøjagtighed af de beviser, der henvises til, samt oplysningernes troværdighed og

sammenhæng, men ligeledes kontrollere, om disse oplysninger udgør alle de relevante oplysninger, som skal tages i betragtning i forbindelse med en vurdering af en kompleks situation, og om disse oplysninger taler til støtte for de heraf dragne konklusioner (dom af 20.12.2017, Spanien mod Kommissionen, C-81/16 P, EU:C:2017:1003, præmis 70 og den deri nævnte retspraksis).

- 105 Såfremt Kongeriget Spanien har gjort gældende, at Retten ikke foretog en kontrol af Kommissionens vurdering hvad angår troværdigheden af den komparative undersøgelse af 2008 i overensstemmelse med denne retspraksis, skal det fastslås, at denne medlemsstat ved blot at anføre, at manglerne ved den komparative undersøgelse af 2008 skyldtes de spanske myndigheders metodevalg, ikke har fremlagt nogen konkret oplysning, der kan underbygge dens argument.
- 106 Det tredje appelanbringende bør derfor afvises og under alle omstændigheder forkastes som ugrundet.
- 107 Da ingen af de af Kongeriget Spanien påberåbte anbringender til støtte for appellen er blevet tiltrådt, skal denne appel forkastes i sin helhed.

Sagsomkostninger

- 108 I henhold til artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, når en appel ikke tages til følge. I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 1, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.
- 109 Da Kommissionen har nedlagt påstand om, at Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagsomkostningerne, og da Kongeriget Spanien har tabt sagen, bør det pålægges dette at betale sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Fjerde Afdeling):

- 1) Appellen forkastes.**
- 2) Kongeriget Spanien betaler sagsomkostningerne.**

Underskrifter